

"האם היתה מילת בני ישראל בליל יציאת מצרים - מילה כהלכה?..."

בהכרח לומר שאין פסוק זה מדובר אלא בפסח-דורות
כי בפסח מצרים לא היו "שבעת ימים":

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף צו/ב

רבי יוסי הגלילי אומר מניין לפסח מצרים שאין חימוצו נוהג
אלא יום אחד תלמוד לומר לא יאכל חמץ וסמך ליה היום אתם
יצאים...

[ואין לומר שהם שני-דינים נפרדים:

1. א. "וביום הראשון מקרא קדש" היה גם בפסח מצרים.
2. "וביום השביעי מקרא קדש" - זה שייך רק בפסח-דורות.

כי זה מופרך מכמה סיבות:

3. בהמשך הפסוק: "כל מלאכה לא ייעשה בהם" - כולל שניהם גם יחד, כלומר הא בהא תליא!
4. ועוד, בפסח מצרים לא היה אפילו "יום הראשון" אלא "יום אחד" בלבד!

הרי שלא היה עליהם "איסור מלאכה" אם מלו בלילה!

אפילו לדעת הר"ן שגם בפסח מצרים היה איסור מלאכה:

"מצה על שום שנגאלו שנאמר ויאפו את הבצק וגו': ולא יכלו להתמהמה, שאילו יכלו להתמהמה היו מחמיצין אותו, דפסח מצרים לא נהג אלא לילה ויום כדאיתא בפסח שני, ולמחר היו מותרים במלאכה ובחמץ, ולפיכך אילו יכלו להתמהמה, החמיצו עיסותיהם לצורך מחר..."

לא יקשה על המדרש כיצד מלו בלילה

וזאת על פי דיוק במדרש עצמו:

מדרש רבה שיר השירים פרשה ג פסקה יז

הנה מטתו שלשלמה למלך שהשלום שלו ששים גבורים אלו ששים רבוא שיצאו ממצרים מבן עשרים שנה ולמעלה מגבורי ישראל אלו ששים רבוא שיצאו ממצרים מבן עשרים שנה ולמטה כולם אחוזי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על ירכו

נתנו עצמן ומלו ונתערב דם הפסח בדם המילה והקב"ה עובר ונוטל כאו"א ונושקו ומברכו שנאמר (יחזקאל טז) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך וגו' חיי בדם פסח חיי בדם מילה:

תירוצו של פירוש יפה תואר על המדרש:

"מיד נתנו עצמן ומלו: יתכן שהיה זה קודם חשיכה, שמשחשיכה שהוא יום טוב, אין מילה שלא בזמנה דוחה אותו? ועוד דאין מילה בלילה?"

חולק על פרשנות רש"י בדברי המכילתא - אך מה יאמר על דברי המדרש הבאים?

מדרש רבה שיר השירים פרשה א פסקה נח

א"ר אבהו עד שמשה וישראל מסובין ואוכלין פסחיהם במצרים כבר הקדים הקב"ה... "נרדי נתן ריחו" למד שהיה ריחו של אותו הדם קשה והופיע להם הקב"ה ריח טוב מבשומי גן עדן והיתה נפשם קוהא לאכול אמרו לו משה רבינו תן לנו מה נאכל - אמר להם משה: כך אמר לי הקב"ה... כל ערל לא יאכל בו מיד כל אחד ואחד נתן חרבו על ירכו ומהל עצמו

[מדברי מדרש זה מוכח שמילתם היתה לאחר חשיכה וגם מוכח שסובב כך הקב"ה שהרי משה לא מסר להם

איסור ערלות בפסח רק אחד חשיכה!]

וקושיות ה"יפה תואר" - אפשר לתרצם בקל:

- א. הדין שאין מילה [שלא בזמנה] בלילה - נחחד רק אחד מ"ת. ולא נאסר להם עדיין למול בלילה!
- ב. ומה ש"מילה שלא בזמנה אינה דוחה "איסור מלאכה" של יום טוב: ב"פסח-מצרים" עדיין לא מצינו דין איסור מלאכה!
- ג. ואף שהפסוק דאיסור מלאכה בפסח נאמר כבר בפ' בא:

ספר שמות פרק יב

ביום הראשון מקרא קדש וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם קל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם:

ספר שמות פרק יב

וכי יגור אתך גר ועשה פסח לידך המול לו כל זכר ואין יקרב לעשתו והיה כפארת הארץ וכל ערל לא יאכל בו:

רש"י על שמות פרק יב פסוק ו

.... הי' ר' מתיא בן חרש אומר הכי הוא אומר (יחזקאל עז) ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים הגיעה שזועה ששצטתי לאצרה שאגאל את בניו ולא היו זידם מלות להתעסק בהם כדי שיגאלו שאל: ואת ערוס ועריה ונתן להם שתי מלות דם פסח ודם מילה - (שמלו באותו הלילה) שאל' מתזככת בדמיון, זשני דמוס

ממדרש זה מבואר שמלו בלילה - בניגוד להלכה

שו"ע יורה דעה סימן רסב

.... ואפי' מילה שלא בזמנה אינה אלא ביום: הגה עבר ומל בלילה צריך לחזור ולהטויף ממנו דם ברית.

אמנם קודם מ"ת עדיין לא היה איסור למול בלילה - [והשאלה איננה על אותם ערלים שמלו עצמם, שאינם יודעים ההלכה]

אבל יקשה למה הקב"ה סיבב ככה [כדמשמע במדרש] שימולו באופן כזה הנחשב לאחר מ"ת - "שלא כהלכה"?

מדרש רבה שמות פרשה יט פסקה ה

והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול אמר הקב"ה שיעשו הפסח וכיון שעשה משה את הפסח גזר הקב"ה לך רוחות העולם ונושבות בג"ע מן הרוחות שבג"ע הלכו ונדבקו באותו הפסח שנאמר (שיר ד) עורי צפון ובואי תימן והיה ריחו הולך מהלך מ' יום נתכנסו כל ישראל אצל משה אמרו לו בבקשה ממך האכילנו מפסחך מפני שהיו עייפים מן הריח.

היה [=משה] אומר [להם בשם הקב"ה]: אם אין אתם נימולין אין אתם אוכלין שנאמר ויאמר ה' אל משה ואל אהרן זאת חקת הפסח וגו' מיד

שבשעה שאמר להם משה כך אמר אלי הקב"ה סוגימוס (שמות י"ב) וכל ערל לא יאכל בו מיד כל אחד ואחד נטל חרב על ירכו ומל עצמו...

☒ לשם מה מציין המדרש שמלו בעזרת "חרב"? ומה לי אם זוהי "חרבו" שלו? ולא הסתפק ב"מיד כל אחד מלו"...

☒

אלא שבוה תתורצנה שאלות ה"יפה-תואר" דלעיל:

כל ענין "איסור-המלאכה" ביום טוב היה אסור אילו מלו "כדרכה": באימל

אבל

מילה ב"חרב" היא: 'שלא כדרכה' ומותרת מדאורייתא

ולפיכך מדגיש המדרש במלו ב"חרב" דווקא

אלא

שאפשר להקשות: והלא מצינו גם מילה ב"חרב":

(1) ספר יהושע פרק ה

בַּעַת הַיּוֹם אָמַר יְהוָה לְיְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת צָרִים וְשׁוֹב מִלְּאֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנִיתִי: (ג) וַיַּעַשׂ לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צָרִים וַיִּמַּל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל גְּבַעַת הָעֵרְלוֹת:

תרגום יונתן על יהושע פרק ה פסוק ג

(ג) ועצד ליה יחושע אַזְמַלֵּן חַרְפִּין וְגַזַּר ית צני ישראל צגצעתח וקרח ליה גצעת ערלתח:

הא למדת! שמילה ב"חרב" היא "כדרכה"!

לפיכך הדגיש המדרש:

חרבו

של ה"מלומדי-מלחמה" – שהיא גדולה ביותר

ומילה בחרב שכזו היא:

"שלא כדרכה" ומותרת !

אם כן תרצנו מילת אבותינו באופן שאינו איסור לא של "מילה בלילה" ולא "איסור מלאכה"

אבל מדוע גלגל הקב"ה כך ולא סיבב שתימסר להם המיגבלה של "ערלות" מבעוד יום – וימולו באופן מהודר ללא "פלפולי-תירוצים"??...

הבניאוד בפנימינות-התנודה:
מזדוע רקן ב"מילה" הייה "לילה כיום יאיר"?

ענין יצי"מ היה באופן של "פסח"

דילוג למעלה מהטבע

ביטול מדידה והגבלת העולמות נובעת

מביטול המדידה והגבלה בתורה

כלומר

שבתוך התורה

נמשך אור שלמעלה מהתורה

ולכן סיבב הקב"ה ע"מילתם" תהא באופן שאינו מתחשב בהגבלות של לאחר מ"ת

[בחינת גילוי העצמות: "אני ולא מלאך" במכת בכורות]

גם בבני ישראל

היתה עבודה שלמעלה ממדידה והגבלה

דם פסח ודם מילה

מצוות עשה שיש בהם "כרת"

וכשמתגלה ה"עצמות" או "לילה כיום יאיר"

אבל הדילוג-האמיתי:

דווקא במילה שבמצרים

ממ"ט שערי-טומאה ל"ברית-עולם"

משא"כ

לאחר מ"ת – גם טרם מל הוא בציור דקדושה!

והתנודה בלעבודת האלם הינמינימית:

כשיהודי מרגיש שהוא במצרים ורוצה להצטרף

ליציאה המיידית

אין לעשות "חשבונות-שכליים" "קלה" ו"חמורה"

אלא בלי להסתכל אם המצב הוא: "יום" או "לילה"

מיז נתנו "איש תרבו על ידכו" ומלו !!..

כוחו של רבי – גדול ממופתתי המכות!

כיצד היו בבני"ל בליל יציאת מצרים

כאלו שלא נימולו? אחרי שראו תשע מכות!

[זה מה שנקרא מ"ט שערי טומאה]

ומה שעורר אצלם את הנוכנות למול עצמם:

'האכילנו מפסחך'

וכשאמר להם:

אם אין אתם נימולים אין אתם אוכלים!

מיד נתנו איש חרבו על ירכו ומלו

מה הם חיפשו 'סטייקים'?...

רבי! א שטיקאלע מצה של הרבי

גם בענין זה היתה ההנהגה

למעלה ממדידה והגבלה של תורה

שהרי הפסח אינו נאכל אלא ל'מנויו' והאיך האכילם?

[התירוץ הליטאי: מי יאמר שהאכיל אותם? רק איים עליהם כדי שימולו – אך כשבאו לאכול, אמר להם: רק למנויו.. אך בלא שני דמים לא יוכלו להיגאל ממצרים!]

אף אתה אמור לו: שאצל צדיק הדור כמשה רבנו כל ישראל היו מנויו וחשב עליהם בשעת שחיטה ואחר שמלן בהשפעת 'ריח-הפסח' המופלא שלו, כבר הותרו באכילה כיוון שהיו 'מנויו' למפרע ...

וע"ד הדרוש י"ל שמאחר והיו אותם ערלים "תינוקות שנשברו" ועיין בשו"ע אדמוה"ז [אר"ח שכג,ח] שמותר לתת איסור לתינוק בידיים ע"מ לחנכו במצוות והדוגמה לכך להאכיל מבשר הפסח לתינוק, אף שאיננו מנוי, כדי לחנכו במצוות...

וגודל מעלת השפעת צדיק הדור – יותר ממופתתי-המכות:

כי המכות הם 'מופת-חיצוני' המשפיע על הרשע – לשנות כפרנותו

אבל אם הוא 'אטום-לב' אינו מתכבד

לא כן, הצדיק שנפגע כל ישראל קעורה בנפשו

ה' עזמיות נשמתם של ערלי הלב – מתעוררת מתרדמתם

וצועקים: רבי! האכילנו מפסחך! האכילנו ממשנתך...

שיהא ריח-תורתך נודף מאתנו למרחוק

ומעורר היחידה – הדרגא החמישית

וחמושים עלו בני ישראל – אחד מחמישה